

Kollaboratív módszerek a földrajztanításban

óravázlat

Demográfiai problémák, 10. osztály

Készítette: Baráth Csaba, földrajztanár szakos hallgató, mesterképzés, 2017

1. Órakezdés (1')

Jelentés, adminisztráció, tabletek kiosztása a diákoknak, tabletek bekapcsolása

2. Hány ember él a Földön? (3')

A kérdés feltevése után több véleményt is meghallgatunk a tanulóktól, majd a vélemények, tippek elhangzása után tabletjük, okostelefonjuk segítségével a tanulóknak rá kell menniük a <http://www.worldometers.info/world-population/> weboldalra és leírni füzetükbe földgolyónk éppen aktuális lakosságát, vagy Print Screen segítségével lefényképezni a képernyőt.

3. Csoportok kialakítása (4')

- Minden diák kap egy kis papírt, rajta egy QR-kóddal – a QR-kódot a tabletjükön, okostelefonjukon lévő alkalmazás (QR Code Reader) segítségével le kell olvasniuk – a leolvasás után a következő adatokat fogják kapni: országnév, korcsoport, fő (pl. Kína, 4-9 év, férfi: 42 millió fő, nő: 36 millió fő).
- Ezután minden diáknak fel kell mennie a www.linoit.com oldalra, és a tanár által létrehozott online táblán különböző színű post-it-ek segítségével osztálytársai tudtára kell hozniuk, hogy melyik országot rejtette a QR-kódjuk. (Az azonos országot kiíró tanulóknak egy csoportba kell rendeződniük, fontos: fel kell hívnunk figyelmüket, hogy a QR-kód leolvasása és a végleges csoportok kialakítása között nem szabad hangosan kimondani, hogy ki melyik országot kapta, mert így elveszne a post-it-es csoportkialakítás lényege.) A 24 fős osztályban 4 darab 6 fős csoportot fogunk kialakítani.

4. Milyen adatokat tudunk leolvasni egy korfáról? (10')

- Interaktív táblára kivetítjük Magyarország korfáját, és a diákokkal feltárjuk, milyen adatok nyerhetők ki egy korfából, melyik szín / oszlop / sor mit jelent?
- Ezt követően a diákok a kapott adataik alapján (korcsoport, fő) egészítsék ki a drive-on található excel táblázatot (a tanár előre megírja a hiányzó sorok nélkül excelben az egyes korcsoportokhoz tartozó értékeket és mellé a korfa-diagramot az órán minden tanulócsoporthoz együtt kiegészíti a saját országa nevét viselő táblázatot /a korfadiagram automatikusan változik a beírt értékekkel).
- Ezek után minden csoportnak meg kell fogalmaznia 4 igazságot a korfájával kapcsolatban. Lehetőleg különböző jellegű mondatokat írjanak a füzetükbe, és lehetőleg általános megfogalmazások legyenek (pl. magas a fiatalok száma), ne pedig egy szűk korcsoporthoz kapcsolódóak (pl. a 30-35 éves közötti korosztálynál magasabb a férfiak aránya).
- Az egyes csoportok feltöltik korfájukat az osztály drive-felületére, hogy a többiek számára is meg tudjuk mutatni, majd felolvassák az igaz állításukat (ha valami fontos megállapítás kimaradt, akkor azokat is számba vesszük).

5. Népeséggyarapodás / népeségfogyás (15')

- Minden csoport döntse el a saját korfája alapján, hogy az ő országuknál gyarapodó (fiatalodó), stagnáló vagy öregedő (fogyó) népeségről van-e szó – miért lehet probléma egy ország számára ha rengeteg, illetve nagyon kevés fiatal születik? Beszéljük meg a lehetséges problémákat a diákokkal!
- Mit lehet tenni a népeségrobbanás és népeségfogyás ellen? Minden csoport kap 3 megoldási lehetőséget (a drive-felületen a tanár által létrehozott külön word dokumentumokban olvashatók).
 - o gyermekvállalás ösztönzése pl. készpénzes juttatásokkal
 - o a nők számára biztosítani a gyermekvállalás és a munka összeegyeztethetőségének feltételeit (pl. részmunkaidő, bölcsőde, óvoda)
 - o olyan foglalkozáspolitikát kialakítása a nők számára, ami biztosítja számukra a munkaerő piacra való visszatérést
 - o új társadalombiztosítási rendszerek kialakítása, amelyek a járulékfizetésnél figyelembe veszik, hogy több gyermeket nevel a család
 - o új, szabad földterületek szerzése, amely élelemtermelésre és építkezésre is alkalmas (pl. polderesítés Hollandiában)
 - o bevándorlók letelepedésének támogatása, oktatása
 - o gyermekszületések korlátozása, abortusztilalom
 - o az anyák, nők helyzetének javítása
 - o megbízható nyugdíjrendszer kiépítése

A különböző válaszlehetőségek vegyesen lesznek megadva a csoportoknak (mindenki kap fogyó és gyarapodó népeségű országra vonatkozólag is megoldási lehetőséget), valamelyik lehetőség két csoportnál is elő fog fordulni.

- Ezuán a csoportok tagjai leülnek egymással beszélni (minden csoport beszél minden másik csoporttal és próbálják elcserélni egymással, megfelelő érveléssel a különböző megoldási javaslatokat àha a csere megszületik, azt a word dokumentumukban is rögzíteniük kell). Egy beszélgetés 2 percig tart, majd csere következik, minden csoport beszél mindegyik csoporttal.

Ha a körök végigérték (3 csere), akkor mindegyik csoport felolvassa, hogy mely lehetőségeket tartották meg a saját országukhoz, és vannak-e olyan lehetőségek, melyeket senki nem tartott megfelelőnek (pl. abortusztilalom, gyermekszám-korlátozás), ha van, akkor miért vélekedtek így?

6. További példák keresése (7')

A diákokkal megbeszéljük, hogy mi jellemző a piramis, a harang/méhkas, illetve az urna/koporsó alakú korfákra (melyik típus miről árulkodik?)

Minden csoport minden tagja kap egy országnevet (mindegyik csoport ugyanazt a 6 országot kapja). A csoportok feladata, hogy keressék meg a CIA honlapján a kapott államok korfáját, és döntsék el, melyik korfatípusba tudjuk azt besorolni (piramis, harang/méhkas, urna/koporsó) (az elérési útvonalat előre megadjuk a diákoknak: www.cia.gov The World Factbook Hungary People and Society / Age structure / population pyramid) – a kapott eredményeket közösen megbeszéljük.

7. A Föld népessége (3')

A diákok újra felmennek a <http://www.worldometers.info/world-population/> weboldalra, és a jelenlegi adatokat összehasonlítják az óra elején leírtakkal, lementettekkel

Milyen tendenciát figyelhetünk meg? Milyen következtetéseket tudunk levonni a változásból?

8. Értékelés (1')

Az egyes csoportok órai munkájának értékelése, a jól teljesítő csoportok jutalmazása.

9. Házi feladat kijelölése (1')

Minden csoport az órán tanultak alapján készít egy gondolattérképet a saját országával kapcsolatosan (ehhez használhatják a www.mindmeister.com oldalt, amelyen mindenki külön-külön bejelentkezve is szerkeszthet egy közös gondolattérképet). A gondolattérképeket a következő óra elején minden csoport bemutatja.

10. Elköszönés, teremrend